

magjēzien

september 2019 | nr 7
gratis magazine

regionaal landschap kempen en maasland

EXPERT
Wildbeheer

ROLSTOEL-
VRIENDELIJKE
10 uitstapjes

OP STAP MET
Bèr Peeters
in een klimaatbuffer

RECEPT
*Stoofvlees met
Kompelbier*

De wolf

Het zal je misschien verbazen, maar de wolf is wel degelijk een inheemse soort in de Lage Landen. Eeuwen geleden waren wolven een normale verschijning in onze streken. Een meedogenloze vervolging door de mens zorgde er echter voor dat de soort hier halverwege de 19de eeuw was uitgeroeid.

Wist je dat

... het tij opnieuw gekeerd is? In Nederland werden er dit jaar al verschillende wolven waargenomen. Er leeft een familie in Bosland waarvan het vrouwtje België is binnengekomen via het ecoduct in Kempen~Broek. Ook in de Ardennen zou er al een wolf zijn gesignaleerd.

 WWW.WELKOMWOLF.BE | WWW.WOLVENINNEDERLAND.NL

EXPERT AAN HET WOORD
pag. 6

**10 ROLSTOELVRIENDELIJKE
UITSTAPJES**
pag. 12

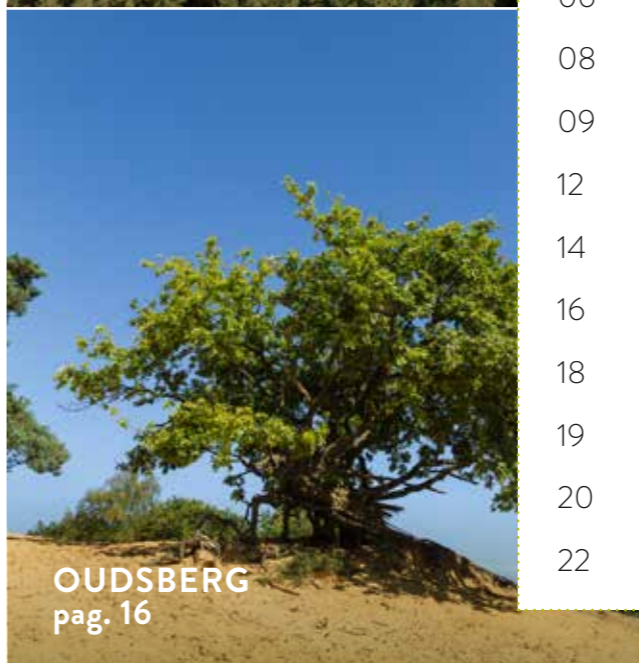

**VOOR EN NA
MOLENBERG LANAKEN**
pag. 8

Inhoud

- 04 Streek met streken: erfgoed
- 05 Nieuwtjes uit de streek
- 06 Expert aan het woord: Wildbeheer
- 08 Voor en na: Molenberg Lanaken
- 09 Bèr Peeters in een klimaatbuffer
- 12 10 rolstoelvriendelijke uitstapjes
- 14 Recept: Stoofvlees met Kompelbier
- 16 Wandelroute in de kijker: Oudsberg
- 18 Grindwolfspin
- 19 Het Magjezien van ...
- 20 Kinderpret
- 22 Agendanieuwtjes

OUDSBERG
pag. 16

STREEK MET STREKEN: Kempen en Maasland

Het Regionaal Landschap Kempen en Maasland is een bijzondere streek in Vlaanderen, in het noordoosten van Belgisch Limburg. Hier fiets je door heide, bossen en duinen van de Hoge Kempen, wandel je door de moerassen van Kempen~Broek, en dwaal je door de nieuwe wildernis van de Maasvallei. Grenzeloos avontuur, en dat mag je ook letterlijk nemen, want het RivierPark Maasvallei en het GrensPark Kempen~Broek delen we met Nederland (provincie Noord-Brabant en Limburg).

Dankzij deze waardevolle landschappen is het een streek waar het goed is om te wonen, te werken, te ondernemen én op vakantie te komen.

STRAFFE CIJFERS: ERFGOED

Landschappen, bouwwerken en archeologische resten verdienen beslist onze aandacht. In een steeds sneller evoluerende wereld is dat niet altijd vanzelfsprekend. De Intergemeentelijke Onroerend Erfgoed Dienst Kempen en Maasland (IOED) helpt eigenaren, gemeenten en inwoners bij het beheer, behoud en bescherming van deze waardevolle stukjes geschiedenis. Ze hebben hun handen vol. Dat blijkt uit deze cijfers:

Zelf een erfgoedvraag of -project?
sabine@rlkm.be

Nieuwtjes UIT DE STREEK

GEOPAD IN NATUUR- EN MILIEUCENTRUM DE IJZEREN MAN

Op 10 november wordt het Geopad aan de IJzeren Man in Weert geopend, een belevingsactiviteit die speciaal voor gezinnen met kinderen vanaf 10 jaar werd ontwikkeld en die volledig gratis is. Je krijgt in het Natuur- en Milieucentrum een rugzak met heel wat instrumenten die je kan gebruiken bij de opdrachten en experimentjes onderweg. Zo leer je wat bij over de verschillende aspecten van het bijzondere landschap in het gebied zoals geologie, bodem, water, atmosfeer, flora en fauna en de geschiedenis. Je kan de vastgestelde route wandelen (grotendeels volg je dan de route die aangegeven wordt met een bruin kruisje) of je kan ook een bepaald thema kiezen, bijvoorbeeld geologie of bodem.

Meer info: www.nmcweert.nl/category/nieuws/

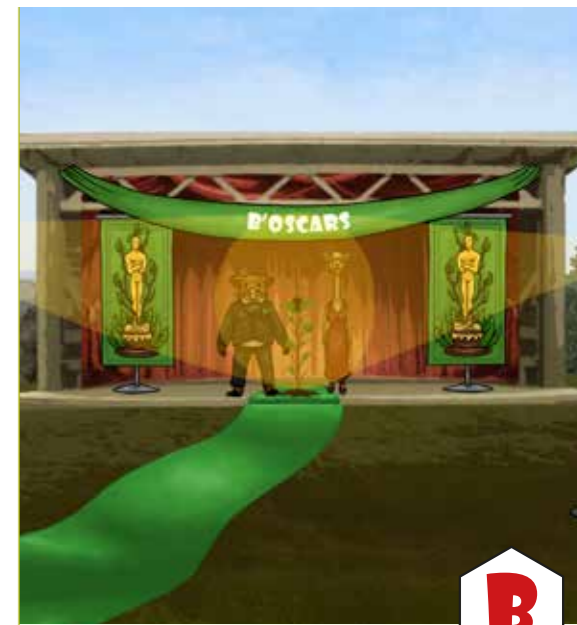
WERKEN IN WANDELGEBIED ELEN

In de zomer van 2019 is het ontgrindingsproject 'Elerweerd' tussen Maaseik en Dilsen-Stokkem gestart. Er zal dan gemiddeld 1,5 miljoen ton grind en zand per jaar worden ontgonnen. Dit heeft grote gevolgen voor het landschap, er zal immers hard en voor een lange periode gewerkt worden. Na afronding van de werken wordt het gebied van 230 ha terug gegeven aan de natuur en is er weer ruimte voor ruige en dynamische riviernatuur.

Concreet heeft dit tot gevolg dat er op dit moment slechts 1 wandellus beschikbaar is op terrein, namelijk de oranje lus van 6,8 km. Zodra het terrein het toelaat, zal er een bijkomende wandellus uitgewerkt worden die wandelaars naar een uitkijkpunt leidt met zicht over de werken.

Meer lezen over het project?

<http://www.projectgrindwinningscomite.be/projecten.html#elerweerd>

NIEUW: B'OSCARS!

Ken je de B'Oscars al? Dit is de belangrijkste prijs voor natuurtalenten vanaf 7 jaar van het Nationaal Park Hoge Kempen! Je kan deze prijs in de wacht slepen door met de IZI.TRAVELL app en het speciale B'Oscar-boekje (€ 2,5, te koop in de bezoekersonthalen) op pad te gaan in de wandelgebied Kattevennen of Station As. Ook aan de andere toegangspoorten wordt er gewerkt aan een B'Oscar-wandeling, deze zullen dit najaar klaar zijn. Je kan dus meerdere B'Oscars verdienen!

WWW.NATIONAALPARK.BE

Experts AAN HET WOORD

Wildbeheer

Dit keer laten we niet één, maar twee experts aan het woord! Aan tafel zitten Dries Gorissen (directeur Gebiedsgerichte Werking bij het Agentschap Natuur en Bos) en Jean Dreessen (oprichter van de eerste wildbeheereenheid in Vlaanderen, Capreolus Dilsen-Stokkem). Beiden zijn al meerdere jaren betrokken bij het wildbeheer in Vlaanderen.

Wat bedoelt men met wildbeheer?

Dries: “Met wildbeheer willen we in Vlaanderen enerzijds het duurzaam gebruik van wild mogelijk maken maar daarnaast, én vooral, overlast en wildschade voorkomen. Het integreert de klassieke jachtpraktijken in een aanpak waarbij het behoud van gezonde wildpopulaties in hun natuurlijke omgeving centraal staat.

Een voorbeeld zijn de everzwijnen. Sinds 2006 komt het wild zwijn steeds vaker en in grotere getale voor in Vlaanderen. De ene is hier blij mee, terwijl een ander het liefst zo snel mogelijk wil zien vertrekken. Maar het feit is dat het everzwijn een wildsoort is die hier thuishoort en die bovendien ook een meerwaarde betekent voor onze biodiversiteit. Maar toegegeven, het levert ook nadelen op: vraatschade, omgeploegde weides of tuinen, risico op aanrijding, ... Vandaar dat een efficiënt beheer van de populatie wilde zwijnen noodzakelijk is.”

En wie bepaalt waar en wanneer wildbeheer noodzakelijk is?

Dries: “Om tot een doordacht en planmatig wildbeheer te komen, worden er faunabeheerplannen

opgesteld waarin de jager per wildsoort de doelstellingen en beheermaatregelen opneemt. Maar dit vergt uiteraard ook afspraken over de grenzen van de individuele jachtterreinen heen. En de Wildbeheereenheden vormen daarop het antwoord. Voor het beheer van de

everzwijnenpopulaties zijn bovendien gebieden aangeduid waarbinnen alle betrokkenen samen overleggen over de meest gepaste aanpak en maatregelen. We spreken van ‘Faunabeheerzones’.”

Jean: “Een wildbeheereenheid (WBE) is een vrijwillig samenwerkingsverband tussen individuele jachtrechthouders binnen een bepaald gebied. Het werkingsgebied moet minstens 5 jachtgebieden met een totale oppervlakte van minstens 1000 ha omvatten, waarbinnen aan planmatig wildbeheer wordt gedaan. Met een wildbeheerplan kan een evenwichtig wildbestand binnen dat gebied ontwikkeld en behouden worden. Dit wildbeheerplan dient uiteraard steeds in lijn te zijn met de geldende jachtwetgeving.”

Dries: “In de jachtwet zijn er 3 verschillende categorieën bepaald:

- gewone jacht: hiermee willen we een duurzaam gebruik en populatiebeheer van het wild mogelijk maken om zo overlast en schade vermijden.
- bijzondere jacht: deze wordt ingezet om schade door wild te voorkomen en dit binnen de jachtterreinen.
- bestrijding: dit kan overal waar er schade door wild is, ingezet worden om deze schade in te perken.”

“DE WOLF HOORT HIER VAN NATURE THUIS, IS EEN BESCHERMDE DIERSOORT EN MAG DUS ZEKER NIET BEJAAGD WORDEN.”

Jean: “Maar voorkomen is beter dan genezen, vandaar het belang van een efficiënt, regulier wildbeheer met de juiste preventieve maatregelen.”

Dries: “De jachtwetgeving bepaalt ook per bejaagbare wildsoort in welke periode men mag jagen. Dit verschilt per wildsoort. Ook de soorten die bejaagd mogen worden zijn strikt bepaald. In Vlaanderen gaat het om 16 soorten.”

Wat met onze nieuwste wilde inwoner?

Dries: “De wolf hoort hier van nature thuis, is een beschermde diersoort en mag dus zeker niet bejaagd worden. Een wolf kan voor overlast zorgen door schapen te belagen, maar hier moeten dus andere preventieve maatregelen voor worden toegepast. De overheid werkte een “wolvenplan” uit met tal van concrete maatregelen, zoals subsidies voor extra beveiliging van schaapskuddes of, als het dan toch nog misloopt, schadeloosstellingen voor schapenhouders.”

Meer info over wildbeheer in Vlaanderen vind je op www.natuurenbos.be/wildbeheer

VOOR & NA Molenberg IN LANAKEN

Pal tussen de Neerharerheide en de Ziepbekvallei, twee zeer waardevolle natuurgebieden, ligt domein Molenberg. Vanuit de lucht zag je het gebouwencomplex liggen, haast omsingeld door groen. Het was dan ook als enclave aangeduid bij de oprichting van het Nationaal Park Hoge Kempen. Enclaves zijn plekken met een invulling die niet passend is in een Nationaal Park.

De site draagt wel een zeer boeiende geschiedenis met zich mee. Het wordt na WOII gebouwd als revalidatiecentrum voor verzwakte kinderen. Er komen daarnaast veel kinderen op vakantie want er was plek voor meer dan 300 gasten. In de jaren 70 krijgt de hulpverlening een sociaal en pedagogisch karakter. Het wordt een instelling voor bijzondere jeugdzorg, maar eind 2014 komt het gebouw leeg te staan. Natuur en Bos start een heel proces om deze enclave een nieuwe toekomst te geven. Er is

jaren gezocht naar een herbestemming met nieuwe invulling, maar door de grote investeringen die de gebouwen vroegen en de ligging in kwetsbare natuur, haakten potentiële investeerders af.

De gebouwen en wegenis worden afgebroken zodat er een halfopen natuurverbinding ontstaat tussen twee natte heidegebieden. Een mooi voorbeeld van ontharding ten voordele van groene ruimte.

De site van Molenberg heeft voor velen voor altijd een bijzondere betekenis. Een reportage en een monumentje blijven als referentie aan vele goede jeugdherinneringen.

Scan deze code
en bekijk de
reportage

Op stap IN EEN KLIMAATBUFFER MET BÈR PEETERS

Het klimaat. Het onderwerp is brandend actueel. Betogingen, petities, klimaatzaken, ... We zijn ons steeds meer bewust van de klimaatproblematiek. De wereld kampt nu al met de verwoestende gevolgen van klimaatverandering.

We doen dit interview op één van de warmste dagen van het jaar, bij 39 graden onder thermometerhut. De laatste 150 jaar is de temperatuur wereldwijd 2 graden gestegen. In België en Nederland merken we dat de zomers warmer en droger worden en krijgen we in andere seizoenen te kampen met overvloedige regen en zware windvlagen.

Het is dus belangrijk dat we ons en onze leefwereld aanpassen aan de veranderende situatie. Klimaatadaptatie heet dat dan. We weten dat het niet verstandig is om onze tuinen en steden vol te leggen met beton en bestrating. We weten dat onze CO₂ uitstoot omlaag moet. Maar kan de natuur ons ook een handje helpen tegen de klimaatverandering? Dat kan zeker! Bijvoorbeeld door het creëren van klimaatbuffers!

De klimaatbuffer Smeethof-Kettingdijk-Wijffelterbroek is ruw gemeten 1250 m lang, 500 m breed en 2 meter dik waardoor de klimaatbuffer ongeveer **1.250.000 m³ groot is**. Als je weet dat 1 m³ tot 1000 liter water kan opnemen, kan je snel berekenen dat een klimaatbuffer heel wat water kan vasthouden en weer loslaten.

KLIMAATGIDS

Bèr Peeters is lange tijd leraar aardrijkskunde en geologie geweest, daarna was hij coördinator bij het Natuur- en Milieucentrum De IJzeren Man in Weert. Omdat het onderwerp hem zo boeit, volgde hij een opleiding tot klimaatgids bij het Provinciaal Natuurcentrum (PNC) en begeleidt hij klimaatwandelingen en klimaatfietstochten. Hij is dus dé persoon bij uitstek om ons wat meer uitleg te geven over klimaatbuffers.

We trekken samen naar het gebied Smeethof-Kettingdijk-Wijffelterbroek, één van de klimaatbuffers in het Kempen~Broek. Andere gebieden zijn het Weerterbos, het Stampoerbroek, de Luysen-Mariahof en de Zig. Klimaatbuffers zijn gebieden waar de natuur water kan opvangen en vasthouden als een spons, het water kan wegzakken als het nodig is of op natuurlijke wijze kan wegvloeien. Dat klinkt natuurlijk heel mooi, maar hoe gaat dat dan precies in zijn werk?

“Wel, in het Kempen~Broek liggen natuurgebieden en landbouwgronden vaak dicht naast elkaar. Losse natuurgebieden worden met mekaar verbonden en de natste delen worden een klimaatbuffer door de oorspronkelijke moerassen te herstellen. Te natte landbouwgronden worden aangekocht, geruild en omgevormd tot natte natuur. De landbouwers krijgen in de plaats betere en drogere landbouwgrond. Gelukkig voor de boeren is er in het gebied veel goede ruilgrond beschikbaar; van de overheid of van collega's die er mee ophouden. Via vrijwillige kavelruil ontstaan er aantrekkelijke, natte natuurgebieden, maar ook een betere verkaveling van de landbouwgronden. Zo worden alle belangen behartigd, een echte win-win situatie! Dit proces duurt natuurlijk wel een hele tijd en kost wat moeite, gronden moeten worden verkocht, mensen en bedrijven verhuizen, natuur wordt heringericht.”

Het grensoverschrijdende Kempen~Broek is een haast onontwaaarbaar kluwen van beken, sloten, greppels, ontwateringskanalen, drainage- en bevoeiingssystemen,... Dit systeem is cruciaal voor de landbouw en voor het behoud en herstel van de natuur. Het is ook een stukje erfgoed dat de geschiedenis van de streek in zich draagt. Omdat water nu éénmaal niet stopt aan de grens, is het noodzakelijk om grensoverschrijdend te denken én te handelen. De invloed van het ‘Belgische’ water op het Nederlandse hydrologisch systeem mag niet onderschat worden. Bovendien is het belangrijk meer ruimte te maken voor beken en sloten, door ze te laten meanderen. De laatste decennia werden er immers heel wat waterwegen rechtgetrokken.

Er wordt met verschillende partners en organisaties uit beide landen samengewerkt aan een geïntegreerd waterbeheer voor het gebied. De provincie Nederlands Limburg heeft hiervoor al een aanzienlijk budget vrij gemaakt. Ook de Belgische provincie Limburg, Belgische en Nederlandse waterbeheerders, landbouwers, gemeenten, ARK (NL), Natuurmonumenten (NL), Natuurpunt (B) en Limburgs Landschap (B) speelden hierin een belangrijke rol. Met het Agrobeheercentrum Eco² (B) wordt bekeken welke maatregelen kunnen worden genomen om de watervoorziening voor de landbouw veilig te stellen.

We vragen Bèr wat een klimaatbuffer kan betekenen voor de omgeving. Hij vertelt ons dat dankzij de uitbreiding en verbinding van het natuuroppervlak in het Kempen~Broek, de afvoer van water kan vertraagd worden. Daardoor zal tijdens natte perioden in de steden en dorpen benedenstrooms minder wateroverlast optreden. Het risico op overstromingen en het effect van langdurige droogte worden echt verminderd. Ook zijn natuurlijke

oplossingen goedkoper en flexibeler dan nog hogere dijken en dammen. Hierbij, zo benadrukt hij, is het wel belangrijk dat moerassen nat blijven, anders gaan ze mineraliseren en oxideren wat weer meer CO₂ oplevert.

“DE KLIMAATVERANDERING IS EEN FEIT ... ALS WE ONS EN ONZE LEEFGEBIEDEN EN NATUUR KUNNEN AANPASSEN, ZIJN WE BETER VOORBEREID OP ... DE TOEKOMST.”

Landbouwers kunnen op deze manier ook langer over water beschikken als het na een fikse bui ‘vertraagd’ wordt afgevoerd door het vast

te houden in natuurgebieden en beekvalleien. En dankzij de verbonden natuurgebieden kunnen planten en dieren mee opschuiven met de klimaatzones die noordwaarts verschuiven.

Ben je zelf geïnteresseerd in het thema, dan kan je Bèr, het PNC (B) of IVN Weert en omstreken (NL) contacteren voor meer info of een begeleide klimaatwandeling of -fietstocht:

hph.peeters@home.nl
pnc@limburg.be
info@ivnweert.nl

In 2018 werden er wereldwijd 1,6 miljard airco's verkocht waarvan 50% in de VS en China. Omgerekend betekent dit dat er **elke 10 seconden een airco wordt verkocht**. Verwacht wordt dat dit cijfer tegen 2050 zal stijgen tot 5,6 miljard, een tendens die weer zorgt voor extra CO₂. Het is dus belangrijk ook te **investeren in groene airco's zoals bomen, groene daken, parken en natte natuur**, zeker in steden waar de temperatuur altijd nog wat hoger ligt.

ECOLOGISCHE WINST

Klimaatbuffers gaan vaak samen met een betere waterkwaliteit, een betere drinkwatervoorziening, duurzame landbouw en ruimte voor recreatie. De natuur wordt nog mooier en er ontstaat een landschap met geleidelijke overgangen. De biodiversiteit in het gebied gaat er ook op vooruit. Niet alleen komen bevers, boomkijkers en kraanvogels er weer voor, maar ook heel wat andere soorten voelen er zich thuis. Dit is ecologisch een belangrijke winst.

De klimaatverandering is een feit, het tij helemaal keren zal erg moeilijk zijn maar als we ons en onze leefgebieden en natuur kunnen aanpassen, zijn we beter voorbereid op wat er ons te wachten staat in de toekomst.

In dit filmpje van Natuurmonumenten wordt uitgelegd wat een klimaatbuffer in het Kempen~Broek precies inhoudt.

LOZERHEIDE
BOCHOLT

ROLSTOELPAD
VALLEI VAN DE IFFERBEEK
MAASEIK

ALLEMANSPAD EN ZINTUIGENPARK
IJZEREN MAN
WEERT

ZANDLOPERPAD
MECHELSE HEIDE
MAASMECHELEN

Praktische info over deze plekken vind je op onze website: www.magjezien.be

SPEELTUIN PIETERSHEIM
LANAKEN

RANGERACTIVITEIT
NATIONAAL PARK HOGE KEMPEN
NATUURBELEVING VOOR MENSEN
MET EEN BEPERKING

NEGENOORD
DILSEN-STOKKEM

INSECTENMUSEUM
LIETEBERG
ZUTENDAAL

10 ROLSTOELVRIENDELIJKE uitstapjes

Ook met een beperking kun je op vele plaatsen van de natuur genieten. Ontdek samen met een Ranger de prachtige natuur van het Nationaal Park Hoge Kempen, prikkel je zintuigen in Kempen~Broek of neem een veerpontje in het RivierPark Maasvallei naar de andere oever van de Maas. Wij selecteerden enkele groene uitstapjes zonder hindernissen.

Zelf nog een leuke toegankelijke plek ontdekt? Deel je foto met

facebook.com/magjezien instagram.com/magjezien

BOOTTOCHT
VANUIT THORN
MET REDERIJ CASCADE

VEERPONT
TUSSEN OPHOVEN EN
OHÉ EN LAAK

Stoofvlees met Kompelbier

DIT SMAAKT NAAR MEER

Stoofvlees is het nationale gerecht in België, maar ook in Nederlands Limburg staat het als streekgerecht 'zuurvlees' op de kaart. Van oorsprong wordt het met rundvlees bereid, maar het kan ook met ander rood vlees. Azijn maakt het vlees mals, maar van het zure blijft maar een hint over door siroop toe te voegen. De peperkoek bindt de saus.

De keuze van het bier bepaalt natuurlijk de eindtoets van de smaak. Wij kiezen hier voor het honingbier van Kompel uit Eisden om het helemaal streekeigen te maken. De honing voor het bier komt uit het Nationaal Park Hoge Kempen.

Neem je tijd voor deze bereiding en je krijgt een gerecht in de plaats dat aanvoelt als een warm dekentje tijdens een eerste herfstdag.

STOOFVLEES MET KOMPELBIER

Ingrediënten

- 1 kg magere runderribblappen, versneden
- 5 grote uien in ringen gesneden
- 5 kruidnagels
- 3 laurierbladen
- 10 gekneusde jeneverbessen
- 10 gekneusde peperkorrels
- zout
- 4 eetlepels appelstroop
- 1 flesje Kompelbier
- 150 ml witte wijnazijn
- olie om in te bakken (zonnebloemolie of arachide-olie)
- roomboter
- 2 plakken ontbijtkoek

Werkwijze

1. Breng het vlees op kamertemperatuur en dep het droog. Wrijf het in met zout.
2. Neem een ovenvaste pan met dikke bodem met een scheut olie. Bak het vlees in meerdere keren aan alle kanten bruin.
3. Voeg een klont boter toe en laat de uienringen bij het vlees bruinen op een matig vuur. Schraap met een houten lepel over de bodem van de pan om alle aanbaksels los te krijgen
4. Rooster in een droge pan op een laag vuur de gekneusde jeneverbessen, de peperkorrels en de kruidnagels. Kneus ook het laurierblad voordat je het toevoegt bij het vlees. Voor je het opdient kun je deze kruiden verwijderen uit de pan.
5. Schep de appelstroop in een steelpannetje, doe er bier en azijn bij en warm dit mengsel op. Als de smaak je bevalt, voeg het mengsel toe aan het vlees. Voeg water toe zodat alle vlees onder staat.
6. Zet de pan in de op 110 graden voorverwarmde oven. Het vocht in de pan moet gedurende de hele bereidingstijd ongeveer 80 graden blijven. Als het vlees kookt, verliest het zijn sappigheid.
7. Bind de saus door peperkoek in brokken toe te voegen. Geef het even de tijd om warm te worden en te binden. Voeg zoveel koek toe als je nodig hebt voor een stevige saus. De ontbijtkoek voegt veel smaak toe, dus niet overdrijven.

Laat het smaken!

KOMPEL PRION DES FLEURS ...

... is een goudblond honingbier van hoge gisting, hergist op de fles. De **bladhoning** is afkomstig uit het Nationaal Park Hoge Kempen. Onmisbaar om deze heerlijke honing te verkrijgen is heide.

MINIMALE WATERVERDAMPING

De kleine, priemvormige, leerachtige blaadjes van de struikheide liggen dakpansgewijze over elkaar zodat waterverdamping tot een minimum beperkt blijft. Zo kan de heide overleven op de droge zandgronden van de Kempen.

Het rijke mijnverleden inspireerde enkele jonge ondernemers uit Maasmechelen tot het brouwen van bier: **Kompelbier**. Er zijn intussen 4 smaken op de markt waarvan één, het honingbier 'Prion Des Fleurs' al een gouden medaille kreeg op de World Beer Awards.

Zelf proeven? Nog tot het einde van dit jaar kan je terecht bij pop-up brasserie **Bistro Kompel** (Zetellaan 70, 3630 Maasmechelen)

Meer info: www.kompel-bier.be

PAARSE HEIDE

Vanaf augustus tot begin september bloeien de paarse heidebloempjes. Ze leveren nectar die verzameld wordt door honingbijen. Zij maken er donkerkleurige, zeer smaakvolle heidehoning van.

Wist je dat

... de minuscule heidezaadjes 30 tot 40 jaar lang hun kiemkracht behouden? Daardoor komt, bijvoorbeeld na een bosbrand of het verwijderen van naaldbos, schijnbaar vanuit het niets de struikheide tot groei en bloei.

WANDELROUTE IN DE KIJKER

Zin doen krijgen om naar buiten te gaan. Dat proberen we met dit **magjezien** te bereiken. Daarom zetten we in elke uitgave één wandelroute in de kijker.

Oudsberg

DUIN ZONDER ZEE!

De nieuwe fusiegemeente van Opglabbeek en Meeuwen-Gruitrode kreeg als naam Oudsbergen. Een verwijzing naar de Oudsberg, een markante landduin die tussen de beiden gemeenten ligt. En ze mogen er fier op zijn, want nergens in Vlaanderen vind je zo een hoge en uitgestrekte stuifduin. We kiezen de wandeling die over de Oudsberg gaat, zonder zicht op zee maar wel over de bossen en heide van de Hoge Kempen. De steile beklimming in mul zand is een uitdaging, maar het panorama boven wil je niet missen. En het gebied heeft meer in petto: prachtige heideterreinen, statige bossen en vlinderrijke graslanden.

HET STUIFT HIER

Een stuifduin beweegt. De wind neemt zand mee zodat de duin langzaam naar het oosten opschuift. Het spel van de wind zie je duidelijk aan de bloot gestoven boomwortels. De bomen lijken op stelten te staan. Aan de andere zijde van de duin zijn bomen bedolven onder zand. Het Agentschap voor Natuur en Bos heeft plaats gemaakt voor de duin zodat de wind terug vrij spel krijgt. Dit geeft een boeiende dynamiek.

Wist je dat

OUDESTE DENNENBOS VAN LIMBURG

Het laatste gedeelte van de wandeling stuurt je door een oud dennenbos dat al zichtbaar is op de kaart van Ferraris uit de 18^e eeuw. Het is een bebost geraakte duin, bekend als de Mariaberg. Doe zeker een groet aan de kapel op het goede verloop van de wandeling!

Zand lijkt dood, maar het herbergt veel bijzonder leven, vooral interessante insecten zoals de bastaardzandlooper. Deze bekwame jager loopt liever dan dat hij vliegt en gaat andere insecten te lijf met gigantische kaken. Of ken je de mierenleeuw? Een soort die zich heerlijk nestelt in deze woestijn en zoals de naam doet vermoeden regelmatig mieren verorbert.

WAAROM BOMEN KAPPEN?

Het botst vaak op weerstand bij velen, maar er is heel wat bos gekapt op en rond de Oudsberg. En met een goede reden. Er stond veel naaldbos in eentonige aangeplante plantages waar weinig leven mogelijk is. Ongeveer 28 ha bos heeft terug plaats gemaakt voor open zand en heide. Dit verdwenen bos is elders terug aangeplant, maar dan als loofbos. Er is terug plaats voor zand, heide en graslanden, een eldorado voor boskrekels en allerhande vlinders of voor de gladde slang en de nachtzwaluw die hun nest op de grond maken.

TECHNISCHE FICHE

Start: Camping Zavelbos, Kattebeekstraat 1, 3680 Maaseik (Opoeteren)

Symbol:

Afstand: 7,6 km

Wandelinstructies: Vanaf de startplek wandel je eerst het bruine verbindingsstuk. Daarna ga je de blauwe route wijzerszin volgen tot wandelwissel 194. Hier volg je de gele route over de Oudsberg. Aan wandelwissel 198 volg je de blauwe route terug noordwaarts.

Bestel deze wandelkaart online met de code **magjezien0919ouds** en ontvang 50% korting*!

www.wandeleninlimburg.be

*Geldig t.e.m. 01.12.2019 bij aankoop van maximum 1 wandelkaart.

De Grindwolfspin

IN DE KIJKER

Lijfe uit twee delen: gespierde deel vooraan, het achterste deel bevat de organen en spijsverteringsstelsel

Grijsbruine of geelgrijze vlekkerige kleur die lijkt op grind of zand

4 paar ogen

2 holle gifkaken

- Doordat spinnen 8 poten hebben, worden ze niet tot de insecten gerekend, want die hebben er maar 6.
- De regulering van meren en rivieren gedurende de voorbije tientallen jaren heeft ervoor gezorgd dat deze soort in vele delen van Europa is uitgestorven.
- Deze spinnen leven in buisvormige spinsels die ze verlaten om te gaan jagen. Deze spinsels zijn begraven in de zandige ondergrond, bijna altijd onder grote stenen of rommel zoals aangespoeld hout.

Naam: grindwolfspin (*Arctosa cinerea*)

Grootte: 12-14 mm (mannetjes) of 14-17 mm (vrouwtjes)

Habitat: natuurlijk, los grind of zandige oevers van rivieren of meren. In tweede instantie wordt ze gevonden in grind- en zandgroeven. Tijdens de winter zoeken ze hogere regionen op waar geen overstromingen zijn. In Vlaanderen vind je ze enkel op de grindbanken langs de Maas.

Menu: Hoofdzakelijk bodembewonende kevers, vliegenlarven, sprinkhanen en andere spinnen.

Het magjezien van...

lezersvraag van Janne H. uit Kortesseem:
Waarom vind je op bepaalde momenten in het jaar zoveel **spinnen** in huis?

Spinnen zitten het hele jaar door in huis, maar tegen de intrede van de herfst zie je ze vaker en vaker opduiken. Dan is het immers paartijd voor enkele opvallende spinnensoorten. De mannetjes van enkele grotere huisspinnensoorten zijn dan volwassen en verlaten hun web, op zoek naar een partner. Door hun erg lange en behaarde poten, maken ze elk jaar weer indruk op ons. De mannetjes van de grote huisspin kunnen met hun poten een diameter van 14 cm bereiken!

Niet enkel bij het begin van de herfst vallen de huisspinnen meer op. Ook in de periode maart – april kan je ze vaker tegenkomen. Als de temperaturen stilaan gaan stijgen, kruipen de huisspinnen opnieuw tevoorschijn, om verder te kunnen gaan met hun leven na hun winterrust. Ze gaan dan op zoek naar een geschikt plekje om hun nieuwe web te weven en tijdens die zoektocht zien we ze dan wel eens rondlopen. Op dat moment zie je echter nooit volwassen mannetjes. Die sterven allemaal voor het begin van de winter.

WEDSTRIJDVRAAG

Hoe heten de holle en bolle tastsprieten op de kop van mannelijke spinnen?

Stuur je antwoord naar info@magjezien.be en wie weet kan jij binnenkort aan de slag met de BugAway!

Wist je dat?

Er verschillende apparaten bestaan om spinnen (en andere kleine insecten) levend (en vanop afstand) te vangen en buiten te zetten? De 'BugAway' is er zo eentje. Je kan hem ook gebruiken om kinderen van dichtbij insecten en spinnen te laten bekijken. Zo leren ze ook de kleinste diertjes respecteren. (o.a. verkrijgbaar bij Bol.com en vivara.nl)

WINNAAR
BLAUWE
BESSEN
STREEKMAND

Philippe Plaghki kon de Waterburcht in Pietersheim herkennen op de luchtfoto en werd als winnaar van de blauwe bessen mand geloot. Smakelijk!

Zelf een prangende vraag? Stuur ons een mailtje naar info@magjezien.be en wie weet lees je het antwoord op je vraag in ons volgend nummer.

[facebook.com/magjezien](https://www.facebook.com/magjezien)
[instagram.com/magjezien](https://www.instagram.com/magjezien)

#RIVIERPARKMAASVALLEI OP INSTAGRAM

Bennet Berx ging met zijn wandelclub op pad naar het einde van België (in Kessenich) en maakte deze prachtige foto!

Zelf ontdekken?

Volg de rode lus in wandelgebied Kessenich.

ONTDEK HET VIJVERBROEK MET

Rijntje en zijn Vrienden

Nele en Jackie (5j) hebben de wandeling getest en goedgekeurd!

De wandeling 'Rijntje en zijn vrienden' laat de allerkleinsten op een speelse manier kennis maken met de bewoners van het Vijverbreek in Kessenich, zoals de reebok, de kikker en de vleermuis. Je kan de wandeling aanvatten met kindjes vanaf 2,5 jaar. De wandeling is 2,3 km lang en voorzien van korte doe-opdrachtjes in het natuurgebied. Fladderen als vlinder Belle of verspringen met Rudi de reebok... Natuur ontdekken is plezier!

Start van de wandeling:
De Smakerij (oud douanekantoor),
Venlosesteenweg 403E, 3640 Kinrooi

Het snelle kleurenspeel

Korneel de boomkikker heeft alles gezien en reageert ook heel snel. Ben jij ook zo snel? Weet je wat, we gaan dat testen.

Kijk, dat doen we zo:

1. Neem een groot blad en teken daarop verschillende handen.
2. Daarna geef je elke hand een eigen kleur.
3. Knip de handen uit en plak ze op de muur of op de grond.

Speel je met twee?

Dan zegt de ene de naam van een kleur en de ander wijst zo snel mogelijk de juiste hand aan.

Ben je met minstens drie?

Dan roept iemand de kleuren af terwijl de anderen om ter snelst hun hand op die kleur leggen.

AGENDA nieuwttjes

Zondag 6 oktober 2019: Maas Trek

Voor het vijfde jaar op rij kun je het RivierPark Maasvallei te voet verkennen tijdens de Maas Trek, een grensoverschrijdend wandelevenement voor jong en oud. Dit jaar is de start voorzien aan het Bastion in Kessenich (Kinrooi, BE). Eénmalige wandelroutes werden speciaal voor dit evenement ontwikkeld om je enkele heel bijzondere plekjes langs de Maas te tonen. Om de Maasvallei-beleving compleet te maken, kun je bij de start en aankomst bij het Bastion genieten van het Nationaal Koningsschieten, georganiseerd door de zeven schutterijen van Kinrooi. Het belooft een groots evenement te worden met een optocht en verschillende schietdisciplines. Reden te meer om zondag 6 oktober naar het Bastion te komen!

Plaats: Bastion Kessenich
(gps: Vilgertenweg, 3640 Kinrooi)
Start inschrijvingen: vanaf 8 uur
Meer info: www.maastrek.eu

23 OKTOBER - 29 DECEMBER EXPO 'WOLVEN IN LIMBURG' BREE

In het Mariahof in Bree kan je van 23/10 tot 29/12 de expo "Wolven in Limburg" bezoeken. Je krijgt er antwoorden op vragen als: hoe kan je wolven herkennen? Wat eten ze? Wat betekent de terugkeer van de wolf? Waarom kiezen ze voor Limburg? Op basis van ervaringen uit het buitenland, krijg je tips over hoe mens en dier met elkaar kunnen samenleven en hoe je als veehouder je vee kan beschermen.

"Wolven in Limburg" bezoeken kan perfect op eigen houtje. Je kan echter ook een gids (Verkenner) boeken om groepen door de expo te begeleiden (€35 voor een groep van maximum 25 personen) of om extra info te geven. Scholen kunnen een geleid bezoek gratis reserveren!

Meer info: www.kempenbroek.eu/nl/activiteit/bezoek-expo-wolven-in-limburg-met-verkenner

MEER AGENDANIEUWTJES?
NEEM EEN KIJKJE OP ONZE WEBSITE:

WWW.MAGJEZIEN.BE

NOTEER ALVAST IN JE AGENDA

13 - 20 OKTOBER WEEK VAN HET BOS: RAVOT JE ROT!

In oktober is het traditiegetrouw tijd voor de Week van het Bos! Van 13 oktober tot en met 20 oktober staat spelen en ravotten in het bos centraal. Het belooft een week vol natuur- en spelplezier te worden!

Zelfs aan de allerkleinsten is er gedacht: Meneer de Uil en de Fabeltjeskrant nemen hen mee naar het grote dierenbos voor een fabeltastische Week van het Bos.

Meer info over de Week van het Bos en activiteiten in je buurt: www.weekvanhetbos.be

23 NOVEMBER MOERASVERHALEN - DWAALLICHTJES- TOCHT DOOR 'T DUISTER BROEK KINROOI

Hoe zag het grote moeras tussen België en Nederland er vroeger uit? Welke producten werden er geogst, maar vooral: welke schepsels spookten er rond? Wat is er nog over van het moeras en hoe kan het nu van dienst zijn? Dit kan je vanaf het najaar beluisteren en bekijken via een app: thuis of (nog beter) tijdens je moeraswandeling in het Kempen~Broek. Dat vieren we dan ook met een mysterieuze avondlijke dwaallichtjestocht, ver van de bewoonde wereld!

Waar? Woutershof - Grootbroekstraat 48 - 3640 Kinrooi
Meer info? www.grensgevalen.eu

BLIJVEN grensvervagen IN EEN DYNAMISCH LANDSCHAP

De stad Hasselt achterlaten om als medewerker van het Regionaal Landschap Kempen en Maasland het team van het RivierPark Maasvallei te versterken? Ik deed het enkele maanden geleden,

en neem dit laatste woord om even op adem te komen. "Wat heeft deze grensstreek meer te bieden dan een levendige stad vol voorzieningen?", was een veel gehoorde opmerking.

De Maas laat op het vlak van dynamiek echter veel steden achter zich. Het is de levensader van de streek, die bewoners en bezoekers de ruige natuur laat ervaren, met plaats om te ademen en een echte 'wildernis' ervaring op te doen, een unicum in Vlaanderen. Maar de Maasvallei is ook een streek met een rijke cultuurgeschiedenis en boeiend erfgoed, van grote betekenis voor de mensen die er leven. Het keurmerk 'RivierPark' duidt dan ook niet enkel op de natuur, maar op het geheel. En tot dat geheel behoren ook de stads- en dorpskernen met ondernemers, landbouwers, monumenten, scholen en instellingen.

Dat betekent dus dat ook - naast de toerist die al goed bediend wordt met wandel- en fietsroutes, gastvrije cafés en logies - de inwoners zelf onze partners zijn. En die inwoners zijn divers: kinderen, jongeren, gezinnen, ouderen... die allemaal meer of minder mobiel zijn, meer of minder geïnteresseerd zijn in natuur of erfgoed. Via sport, mobiliteit, gezondheid, onderwijs... komen al deze mensen in contact met het landschap rondom hen. Door projecten en acties willen wij iedereen stimuleren om het landschap niet enkel te gebruiken, maar er ook mee zorg voor te dragen. Om er zo (terug) fier op te worden. Kennis en waardering over onze leefomgeving zorgen immers voor een sterke streekidentiteit en voor verbondenheid.

Wie het over de Maasvallei heeft, heeft het bovendien over twee landen. Niet zo evident, in een tijd waarin grenzen steeds harder worden getrokken. Maar de bewoners weten wel beter. Ze nemen een veerpont naar het werk, fietsen over een brug naar school, maken gebruik van elkaars voorzieningen. En bovendien: voor de natuur bestaan geen grenzen. De Maasvallei is één ecologische hoofdweg en kent gelukkig grote natuurgebieden waar natuurverenigingen met hun vrijwilligers hard werken aan de ideale leefomgeving.

Ons plan voor de komende jaren is alleszins om, samen met de lokale en bovenlokale overheden van beide landen die het RivierPark ondersteunen, te blijven 'grensvervagen' en daar zoveel mogelijk partners in mee te nemen. Doe met ons mee!

Katrien Schaerlaekens
nieuwe projectleider RivierPark Maasvallei

Volgende editie

FIETSEN LANGS
DE MAAS

NIEUW:
BOSLEERPAD LOZERHEIDE

OP STAP MET
JE HOND

Heb jij een mooi plekje
gespot? Deel je foto met ons
via de hashtag

  #magjezien

HET KEMPEN~BROEK:
EEN UNESCO MENS EN
BIOSFEER-GEBIED?

LOKAAL APERITIEVEN:
VLIERBLOESEM

NOG GEEN ABONNEE?

Schrijf
JE IN VOOR
ONS GRATIS
magjezien

Dit **magjezien** wordt enkel
verstuurd naar abonnees. Als
je het tijdschrift wil ontvangen,
moet je je eerst dus inschrijven.

Dit kan via onze website:

magjezien.be

Mail naar: info@rlkm.be

Bel naar: +32 89 65 56 65

 facebook.com/magjezien

 instagram.com/magjezien

Colofon:

Redactie: Kristel Neyens, Ilse Olaerts,
Anneleen Mengels, Stephanie Janssen

Fotografie: Erwin Christis, RLKM, Rudi
Van Beek, VILDA (Rollin Verlinde),

Rederij Cascade, Kris Van De Sande,
Kobe Van Looveren, Bennet Berx,

Shutterstock, Lander Loecx

Ontwerp en illustraties: Hands.be

Verantwoordelijke uitgever:

Ignace Schops, Winterslagstraat 87,
B-3600 Genk,

tel. +32 89 65 56 65

e-mail: info@rlkm.be

website: www.rlkm.be

depot: D/2019/8362/14

oplage: 6000 exemplaren

Gedrukt op FSC papier, verpakt in
composteerbare folie

Dit magazine werd gerealiseerd met
de financiële steun van:

provincie Limburg
gesubsidieerd door de Provincie Limburg

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS